

Nr 622

Av herr **Andersson, Torsten**, om viss utredning rörande uthyrning av maskiner och redskap.

(Lika lydande med motion nr 757 i Andra kammaren)

I Amerika och på senare tid även i ett flertal europeiska länder har s. k. leasingbolag fått stor omfattning. I princip är ett leasingbolag (uthyrningsbolag) ett finansieringsinstitut, som har till uppgift att vara en förbindelselänk mellan tillverkare och köpare av maskin- och inventarieutrustningar på så sätt att leasingbolaget av fabrikanten köper olika slags utrustningar och sedan mot viss hyresersättning ställer dessa till disposition åt intresserade företag. Ett dylikt hyresförhållande kan även utformas så, att förhyraren sedermera om han så önskar kan få övertaga den hyrda materielen.

Det förefaller som om leasingföretag numera skulle ha en uppgift att fylla även i Sverige. Kostnadsinflationen och den hårda konkurrensen på marknaden pressar företagets likviditet och minskar deras möjlighet att skaffa investeringskapital. Samtidigt håller investeringsbilden på att ändra karaktär. Det räcker inte längre att anskaffa nya och bättre maskiner och anläggningar. Man måste också för att kunna hänga med i konkurrensen satsa mer och mer på själva försäljningsansträngningarna samt på distribution och service.

Detta gäller inte bara industrien. Även inom handeln har investeringsbehovet fått en helt annan omfattning än tidigare. Det kostar i dag nästan lika mycket att sätta upp t. ex. en livsmedelshandel med dess tekniska utrustning som det för inte så länge sedan kostade att utrusta en mindre industri. Till detta kommer för industriens del, att den nödvändiga expansionen kommer att binda mer kapital i lager och fordringar än tidigare och att utvecklingskostnaderna — inklusive forskning — tenderar att öka kraftigt.

Mot denna bakgrund bör alla tänkbara möjligheter undersökas för att tillgodose det ökade kapitalbehovet inom företagsvärlden. Men det är ofta krångligt och dyrbart — i första hand för mindre och medelstora företag — att anlita den "långa" kapitalmarknadens resurser. I den mån de inte kan gå ut direkt med obligations- eller förlagslån så måste pengarna från ATP-fonder och andra kapitaluppsamlingsorgan slussas ut via konventionella finansieringsinstitut som i sin tur lämnar ut bundna lån till investeraren, varvid man kräver säkerheter som mindre företag inte alltid kan presteras. Härtill kommer att denna upplåningsform inte löser de mindre företagens finansieringsproblem,

som i flertalet fall mer hänför sig till bristen på eget kapital än knappheten på kredit. Därför vore det önskvärt om det kunde tillskapas organ, som möjliggör för företagen att anskaffa maskiner och inventarier utan att binda medel som behövs för driften eller öka skuldbördan så att det uppstår en försämrad relation till de främmande penningmedel som arbetar i företaget. Exempelvis genom att överlåta inköpet av maskiner och annan utrustning åt ett företag, som med sin samlade ekonomiska kraft i form av belåningsbara hyreskontrakt svarade för kapitalanskaffningen. För industri- och handelsföretag bör det inte spela någon roll om de äger eller hyr sina maskiner och inventarier. Efter ett visst antal år är de ju ändå förbrukade. Hyreskostnaden torde vid sådant förhållande inte bli större än avskrivningskostnaden.

I USA har man, som nämnts, sedan länge tillämpat leasingsystemet. Det finns där en mångfald bolag, som köper olika utrustningar och hyr ut dem till förbrukare. Det står härvid öppet för förhyraren att själv i förväg ge specifikationer i olika avseenden på den utrustning man hyr. Det finns också den möjligheten, att leasingbolaget kan överta en utrustning som den tilltänkta förhyraren redan äger och därefter hyra ut den till honom varigenom förhyraren på ett enkelt sätt förstärker sina likvida resurser. Värdet av den genom leasingbolagen i USA uthyrda materielen taxerades under år 1961 till cirka 700 miljoner dollar eller i svenska kronor ca 3,5 miljarder.

Bakom leasingbolagen står i regel fabrikanter och finansinstitut. De amerikanska bolagen har numera avläggare i en mångfald länder, såsom Kanada, Storbritannien, Västtyskland, Schweiz, Belgien, Italien och Frankrike. Den i USA tillämpade uppläggnings förefaller att i tillämpliga delar kunna användas även för svenska förhållanden.

För kreditinstituten kan en introduktion av leasingsystemet komma att öppna ett nytt verksamhetsfält, där de på ett konstruktivt sätt kan bidra till att lösa de mindre företagens kapitalbehov och främja sysselsättningsgraden i vårt expansiva samhälle. Metoden kan bli av stor betydelse för exempelvis mindre industrier, detaljhandeln, åkerier och entreprenadföretag. Det innebär ett finansieringsalternativ som det under alla förhållanden borde vara ett samhällsintresse att undersöka.

De svenska kreditinstituten samt industriens och handelns organisationer har på senare tid visat starkt intresse för de problem som sammanhänger med industriens och företagsamhetens finansiering. De vikande investeringarna inom svensk industri, som bl. a. kan utläsas ur konjunkturinstitutets senaste rapporter, har förmodligen bidragit härtill. Nedgången i maskininvesteringarna 1963 beräknas fortsätta under första halvåret 1964. Inför de förbättrade konjunktutsikterna skulle ett system som kunde öka investeringsbenägenheten hos de svenska företagen vara en samhälleligt och konjunkturpolitiskt värdefull tillgång.

Inte minst kunde ett leasingförfarande vara ägnat att främja en aktiv loka-

liseringspolitik — särskilt av mindre och medelstora företag — till mindre tätorter och även till glesbygdsområden i vårt land.

För att introducera leasingidén i Sverige torde det vara nödvändigt att närmare utreda dels de rent finansiella funktionerna och dels de organisatoriska och företagsmässiga formerna för en dylik verksamhet. Därvid bör möjligheterna för staten att medverka exempelvis med lånegarantier och/eller inrättande av särskild lånefond för enskilda, föreningsföretag ävensom bolag, som kan komma att driva sådan rörelse, övervägas. Likaså bör utrönas om det finns intresse och villighet hos kreditmarknadens olika centrala organ såväl som banker och kreditkassor i vad det gäller att medverka som kreditgivare och/eller låneförmedlare.

Med stöd av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en skyndsam och allsidig utredning av förutsättningarna för och möjligheterna till att finansiellt och organisatoriskt introducera verksamhet avseende uthyrning (utarrendering) av maskiner och redskap till företag i enlighet med motionens syfte samt att förelägga riksdagen de förslag vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1964

Torsten Andersson